

Ny veileder for laboratorietilbud i sykehjem fra Noklus

■ SVEIN IVAR FYLKESNES • Sykehjemslege og spes. geriatri, Noklus/Odda kommune

■ SIRI FAULI MUNKERUD • Helseøkonom og prosjektleder i Noklus

Etablering av KAD-senger i tilknytning til sykehjem øker behovet for å utvide repertoaret av laboratorieanalyser i primærhelsetjenesten. Det medfører også behov for mer veiledning om bruk av laboratorieanalyser. Dette vil Noklus gjøre noe med.

Noklus har derfor utgitt veilederen *Laboratorietilbud i sykehjem* (1). Bakgrunnen for å lage den nye veilederen er samhandlingsreformens krav om at alle kommuner skal opprette tilbud for øyeblikkelig hjelpdøgnopphold som et alternativ til opphold i sykehus – ofte omtalt som KAD (kommunale akutte døgnplasser). Laboratorietilbudet skal være like bra eller bedre enn tilbudet utvalgte pasientgrupper kan få i spesialisthelsetjenesten (2). De siste årene har det også kommet stadig flere analyseinstrumenter for pasientnær analysering.

Kommunene møter denne situasjonen på ulike måter. Noen sykehjem tilbyr pasientnær analysering for mange av de mest benyttede analyser i sykehuslaboratorier. I andre sykehjem, derimot, utvides ikke laboratorietilbudet selv om sykehjemmet får nye pasientgrupper – herunder dem som innlegges i sykehjem som alternativ til innleggelse i sykehus. Det kan se ut som om forskjellene i laboratorietilbud ved ulike sykehjem ikke alltid kan forklares med forskjeller i geografi og pasientgrupper.

Veilederen fra Noklus drøfter denne problemstillingen.

Noklus ønsker å gi råd til enheter i primærhelsetjenesten som er i en fase hvor det er aktuelt å utvide laboratorietilbudet. I denne prosessen bør en starte med å kartlegge behov for laboratorieanalyser i den aktuelle pasientgruppen. Prosessen kan med fordel initieres av leger i kommunehelsetjenesten fremfor å bli drevet av markedsføring fra leverandører av analyseinstrumenter. Hvis det lokalt er konkludert med at laboratorietilbudet bør vurderes eller utvides, kan veilederen gi gode råd for det videre arbeidet. Utvidelse av laboratorietilbudet har som oftest til hensikt å redusere svartid på analyser som vanligvis blir utført i sykehuslaboratorium. Dette kan gjennomføres ved å innføre nye pasientnære analyser eller ved å innføre tiltak som sikrer rask transport av prøve til større laboratorium. Hva som er den mest hensiktsmessige løsning vurderes best lokalt. Avstand til sykehus, pasientvolum og lokale ressurser som kan sikre god analysekvalitet er viktige faktorer.

Den primære målgruppen for veilederen

er sykehjem som oppretter enhet eller senger for øyeblikkelig døgnopphold. Råd for denne gruppen sykehjem er også aktuelt for andre enheter i primærhelsetjenesten som vurderer sitt laboratorietilbud, for eksempel legekontorer og legevaktenheter. Lokal laboratoriekonsulent kan gi råd om hvordan laboratorietilbudet kan utvides, valg av analyseinstrument og råd om hvordan ny pasientnær analyse kan innføres.

REFERANSER

1. www.noklus.no/Aktuelt/tabid/132/ID/292/Veileder-for-laboratorietilbud-i-sykehjem.aspx
2. Kommunenes plikt til øyeblikkelig hjelp døgnopphold. Veiledningsmaterieill Helsedirektoratet Revidert 2/2014.
3. Medisinskfaglig veileder for kommunale akutte døgnplasser (KAD). Norsk forening for allmennmedisin. 2014. Den norske legeförening.

■ SVEIN.IVAR.FYLKESNES.NOKLUS.NO

